

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-ter 1.
Egyes számok kaphatók: a dohánytársadékokban.

Faji morál.

— aki pedig egy gójt
szeret, az gyűlöli Istenet.
Talmud.

Van egy szerencsétlen, ártatlan, együgyű zsidó ismerősöm. Napról könyvelő, este pedig imádkozik szegény s a Talmud egyes részeibe éli bele magát. Egész a mániáig szereti fáját s még társaságba sem jár, mert a gój fáj a szemének. Az egész világot a Talmudon keresztül appericipálja. Minden szombaton hűségese felveszi szürke redingótját s szomorúan néz abba a levegőbe, melyből a gójok is életet lehelnek. Szerencsére a főnöke a keresztény magyar széles megértésével eltűri, hogy szombaton töltsen ne fogjon kezébe.

Nekem szegény mostanáig megbocsátotta, hogy a világon vagyok. Én ugyanis rendkívül kíváncsi voltam erre a lélekre, mely mintegy tipikus kivirágzása egy több ezer éves fajnak. Szívesen beszélgettem vele és kerültem mindazt, ami világnézetét zavarta volna. Érdekes volt látnom ebben a nagy, színes világban ezt a kis szürke sündisznót, mely a maga parányi életét egy nagy szeretetbe s egy nagy gyűlöletbe élte bele. Nincs talán kultur-emberre nagyobb gyönyörűség, mint új meg új lélekbe mélyedni bele s így száz,

meg száz lelki folyamatban élni magát minél teljesebb emberré.

A napokban azonban szomorúan jött hozzám. Szemeiben haragos megvetés harapdosott kifelé. Hogy mertem a zsidókról ezt írni: faj, melynek minden morálja minden feyvert megenged a küzdelemben.

Érzem, hogy ennek az együgyű, de erős lelki életet élő embernek felelnem kell. Annál is inkább, mert magyar szempontból is rendkívül fontos e kérdés tisztázása. Beszéltek ugyan már sokat róla, de nem eleget.

Mindenki tudja, hogy milyen új fejlődést nyitott meg a kereszténység a morál terén. Azelőtt volt görög ember, római ember, zsidó ember, de ember nem volt. Ezt a legmagasabb földi fogalmat a kereszténység teremtette meg, hogy irgalmonkon az rokonnak lássuk mindazokat, kik lelkileg szerétni és szenvedni tudnak.

A kereszténység előtt a faji morál volt az emberi lélek törvényadója. Ez a morál, melyet együtt élő közösségek életöszöne teremtett meg, aszerint értékli a tettet, hogy milyen hasznot hajt a fajnak. Ez a morál volt aztán az a nagy-erő, mely egy ököbe tudta szorítani a faj minden izomerejét. A faji morál legélesebb, legtipikusabb, legváltozatlanabb formáját a zsidóknál láthatjuk. Az a jeruzsálemi

zsidó katona, ki szembeköpi Titus katonáját s az a zsidó szocialista agitátor, ki szembeköpi a gój Magyarországot, ugyanazon erőnek a megnyilatkozásai: az intranszigenens zsidó gyűlöletnek az idegen iránt.

A zsidó faj lelki gyökerei a Talmudban ágaznak szét. Ezt a talajt századokon át táplálta tultengő önértetével, gyűlöletével. Ez a szentté lett könyv őrizte meg azután a zsidó lelkiformáját. Ezt a formát egyik generáció ráégette a másik lelkére s ez a faj most is a Talmudot éli életé. Mik a fővonásai ennek a rengeteg nagy gyűjteménynek?

1. Kizárólagos, elvakult fajszeretet: csak a zsidó ember. Micsoda örült önértet van belevégőmőszöve a Talmud következő mondatába: „Aki egy zsidót arcul üt, oly súlyos bünt követ el, mintha az isteni felséget ültette volna arcul.”

2. Gyűlölet, megvetés minden más ember ellen: „Ti zsidók emberek vagytok, de a gójok nem emberek.”

3. Mivel csakis a zsidók emberek, erős mor. is szabályokat ad a zsidók egymáshoz való viszonyára, de minden más emberrel szemben minden eszközt megenged, sőt a zsidó faj érdekében kötelez minden immoralitásra.

Sok példában tárgyalták már ezt,

A lányom becsülete.

— A „Fejérmegyei Napló” tárcája. —

Háromszázötven éves még csak Izbékiné. Az asszonyok legszebb korában. Csinos, kedves. Erélyes is, ha akar. De talán még maga sem ismerte ezt a tulajdonságát. Hasznát nem vette eddig. Nem volt rá szükség, még alkalom sem igen. Körülömlötte a jólét, a gazdagság, mint a lány selyempongyola kényelmet kereső testét. A jól fizetett cselédek zugolódás nélkül teszik, még parancsolnia sem kell. Élete csupa szórakozás és vidámság volt eddig. Alig tizenhét éves korában már asszony volt és most anyja egy tizenöt éves leánynak, aki csak azért látszik leányosabbnak, mint ő, mert a zárdabéli kurta ruhát kell viselnie. Amint bálba mennek, zavarba jönnek a táncosok, hogy melyiket kérjék föl előbb.

Nyáron a falu, a hegy alatt elnyúló nagy kert illatos, vérszerkentő levegője; télen a városnak sok szórakozása nem engedi, hogy redőt vessen homlokára a gond, a törődés.

Legalább eddig.

A szél meg-megcsapja a tó felszínét, megnyikkan a nád; de nincs vihar. A sötét erdő felől valami bizonytalan moraj száll a sík felé; nem tudja még az ember, szél kerekedik-e, vagy a kergetőző nyáj béget-e, vagy a vasuti vónot robot el a fák mögött. Alig gondol még arra, valaki a park nagy hársfáinak lombátóra alatt, hogy az ég dörög a messzeségben.

— Nagyságos asszony, holnapután bucsú lesz, — mondja a szakácsnő. Nincs már pénzem. Legyen szíves, adjon holnap.

Még sohasem történt, hogy a cselédek előre ne szedtek volna ki a bérükből.

— Majd csak megjön az ur.

A szakácsnő nem felel, csak elmentében duzzog; no hiszen, várhatunk arra. És odasugja a szobaleánynak: kaptárjak az ebek a fajnát!

Izbéki már semmit sem törődik a házával. Mégis szegény, hogy ne adhasson semmit ennek a leánynak. Megtörténhetik, ha nem kerül haza a férje holnapután. Azt sem tudja merre jár. Debrecenből írt utólján: azt mondja, szállóveszést akar vásárolni Tokajban, hogy fölujtsák a szállójukat. Eddig azzal is keveset törődött. Egyáltalában elhanyagolja minden dolgot. Nem jutott volna olyan hamar az eszébe; hiszen máskor is megtörtént vele, hogy elmaradt, ha nem mondja Grünblatt tegnapelőtt. Ma is itt járt és tudakozódott utána. S azt mondá: nagy hanyagság, nagy hanyagság, pedig express irtam neki. Miért? Egy ezer forintos váltót kell kifizetni? Olyan nagy baj? No nem olyan nagy baj; de a költés, tetszik tudni! Az még nem olyan sok; csak sietne már-haza az az ember. Hiszen máskor is megtörtént, minden földbirtokosnál megtörténhetik, hogy kifogy a pénze, csak gondoskodjék idejében róla.

Kiállhatatlan sürgető az a Grünblatt. Mintha az ő házat vinnék el; már bontanák is a tetejét a feje fölött.

Talán megint ő jön?

Nem. Mernyei Oszkár Jova állt meg az udvarban. Odadobja a kantárt az udvarosnak, ő meg siet a kertbe.

— Hozott Isten!

— Jóesét Zelmá.

Igy beszélnek, per tu, Izbékinék, mikor ifjú házas korában megvette ezt a birtokot, támadt egy vacsorán, az a bolond ötlete, hogy minden jóbarátja tegezze nemcsak őt, hanem a feleségét is. Es a szokás megmaradt későbbre is. Így kerültek tegező barátságba Mernyei Oszkár, az a ki csak egy éve vette át birtokát, meg a felesége volt

adva. Most sem lakik itt állandóan; hivatala van a minisztériumban; mert nem elég neki a vagyon, méltóságot is akar. Van rménye, hogy nem sokára főispánná teszlik.

Az öreg nénik eleget rázták a fejüket.

— Nem jó dolog ez, Béla, — mondák Izbékinék. Dehonesztálása ez az asszonynak. Ne legyen az te-je másnak, mint az atyáfiának és neked. Idegennek senkinek! A „te” már jog. Az asszonyhoz meg ne legyen másnak jussa, mint neked.

Béla nevetett.

— Mintha nem ismertem volna elég asszonyt, a ki szenteskedő létere megcsalta az urát! Védje meg magát a nő becsületével. Annál kisebb a kísértés, mentől nyitabb a barátság. Minden az asszony állhatatosságától függ. Meg az alkalomtól.

— De ez már maga jó alkalom.

— Neveléses, hagyjanak békében. Tudom én, mit tesznek.

Az odajáró hatalemberek így lettek nem is barátai, hanem pájtásai az ifjú asszonynak.

— Nincs. Talán holnap jön. Vagy holnapután.

— Nem írta meg?

— Nem.

— Akkor ne is számíts rá, hogy megjön.

Tudom én hol kőszál.

— Tokajban vagy Mádon.

— Ugyan ne ámtassd magadat, Zelmá. Te még mindig alszol. Ebredj föl már. Nem veszed észre, hogy kezdenek zaklatni a hitelézők? A napokban még többen jönnek majd. A kocsisok már panaszkodott az enyémnek.

— Már az is?

— Rámordultam, hogy semmi gondja rá; ha megjön a gazdája, elcsapatom. Ezt mondtam

Mal lapunk

azért csak egy pár jellemző mondást tépek ki a Talmudból:

1) A gójok (nem zsidók) teste számar test és magvok lómag.

2) Az a zsidó, aki egy gój javára bizonyítékot tudván, elmegy és tanuskodik mellette a gójok törvényszéke előtt egy zsidó ellen, azt a nagy kiközösítéssel súfjuk.

3) Aki egy gójnak visszaadja elvesztett jószágát, annak az Isten nem fog megbocsátani.

4) Ha a zsidó törvénykedik nem zsidóval, testvéred részére döntöd el az ügyet és azt mondd az idegennek: úgy kívánja a mi törvényünk; ha a népek törvényei kedveznek a zsidónak, akkor is testvéred javára döntöd el az ügyet és az idegennek azt mondd: saját törvények kívánja így; ha ezen esetek egyike sem állana, úgy az idegent fortélyokkal addig kell zaklatni, míg végre is a zsidó marad nyertes.

Maimonidesz szerint csak a zsidóktól nem szabad lopni s a nem zsidó növel való paráználkodás nem bűn. Az eskü nem zsidóval, tehát nem emberrel szemben nem kötelez.

Ez a pár mondat mintegy ábrázoló gerince ennek a sötét gyűlölettel, elszánt cynizmussal telt könyvnek, melynek utolsó lapjára oda lehetne írni: folytatása következik. S ez a soha be nem végződő folytatás maga a faj. Ez a könyv nevelt beljök évszázadokon át olyan fegyvereket, hogy egy pár évtized alatt meghódíthatták az országot. Mert mi rég elhiagytuk a faji riorál stádiumát s emberré keresztényesedtünk. Ugy teszünk minden tettünkkel, mint a vigyázó gazda a pénznel: meghallgatjuk, milyen lelkiismeret cseng ki belőle. Száz meg száz morális lánc köti le kezün-

én; ha addig ő nem megy el maga, tudniillik. Iz kébi nem törődik velem sem. Legkevésbé veled. Hogy mondhatod ezt? kérde Zelma sértődötten.

— Szeretett volna fölpatanni s odavágni neki; hallgass, nem igaz! De nem tehette. Mert igaz, nagyon igaz.

— Mondhatom. Mert tudom. Elkártyázta a pénzét. Ez is rossz. De még rosszabb, hogy nem minden pénzt vesztegeti el a kártyán. Megcsal, Zelma! Téged! Egy ilyen asszonyt! A kit a tenyeremen tudnék hordani, a kiért föl tudnék áldozni mindent.

Zelma ijedten nézett Oszkára. Sejtelmét már rég igyekezett rejtegetni; most meg kell győződnie valóságáról.

Oszkár nem engedte, hogy kérdést tegyen; megfogta a fiatal asszony kezét s hevesen folytatta:

— Megérdemli-e az az ember, hogy föl áldozd érte magadat? Szerettek. Megmentelek tőle. Gyere velem!

Zelma megrázkódott. A félelemtől is, de kacérságból is.

— Nem tudsz rá semmit. Látnom. Alkalmi tolvaj vagy te is, látom. Csak azért rágalmazod, hogy engem elcsábíts! Eredj! El, el!

— Bebizonyítom, hogy úgy van, — felelt Oszkár.

Zelma fölkiált.

— Komolyan tudnád?

— Magad győződhetel meg róla.

— Jól van. Magam fogok meggyőződni. De te nem kísérhetsz, azt kikötöm.

— Elfogadom a tilalmat. De ha meggyőződél, hogy igazat mondtam

— Akkor majd megmondom, mit teszek.

Zelma másnap elutazott az ura után. Oszkár megnézte, merre kerresse. A főváros melyik utcájában, melyik házában.

ket. Ez az oka és ezt statisztikával bizonyítom, hogy a pornografikus írók, revolerezó zurnaliszták, lánykereskedők, prostituáltak, uszorások, szédelgő bankárok, lebuji kávéosok, millionosok, 70—80 s még több százaléka is nem a gójok közül kerül ki.

A Talmudban Aschi rabbi elmondja, hogy látott egy szőlőfűrtőt s azt mondta: „ha gójé, hozd el nekem, ha zsidóé, ne bántsd.” Husz Abrahám, mikor legelőször akarta kirabolni a postakocsit s megtudta, hogy a kocsis zsidó, megfékezte bírásvagyát: „Minek bántszuk szegény zsidót.” A nevek változnak, a lélek marad. Elfogult, fanatikus lélek, melyet a kultúra még nem tudott emberré gyomláni. S ez a lélek száz meg százezer emberből karmol bele a gój Magyarországot testébe s a magyar munkával, magyar vérrel, magyar tisztességgel kiérdemelt földön urrá teszi a Talmud szavát: „Ha a zsidó ökre megdöfi az idegen ökrét, a zsidó ártatlan; de ha az idegen ökre megdöfi a zsidó ökrét, az idegennek meg kell téríteni az egész kárt.”

K.

E cikk tartalmaért cikkíró felelős.

UJDONSÁGOK.

— **Tomn hangversenye.** Mint előző számunkban jeleztük; Tomn Béla folyó hó 10-én, este 8 órakor a Szent István teremben hangversenyt ad. Lapunk olvasóinak a legmelegebben ajánljuk Tomn hangversenyt. Tudvalevő, hogy városunk fejlettebb zenei életének évekön keresztül ő volt az egyik mestere. Zenei talentuma, alapos képzettsége egy magasabb élvezet részecskévé teszi hallgatót. Tehetsége, a mióta utoljára láttuk, csak előnyére fejlődött. A műsort itt közöljük:

Mikor visszaérkezett, elhívatta Oszkárt. A zongoránál álva fogadta.

— Igazad volt, mondá. Minden úgy volt, a hogy mondtad.

— Nos és most?

— És most? Elvégeztem mindent az ügyvédünkkel.

— Ah, már is!

— Csak türelm, tisztelt barátom, türelm. Végeztem, igen. A birtokot átvettem én. És átvettem az adósságokat. Többet erre a birtokra nem hiteleznek Izbekinek. Nekem meg nem lesz szükségem rá.

— Okosán Zelma! Te vagy az asszony. A kincs!

— A mi kisebb függő adósság van, azt kifizetem a drágaságaimból és csecsebecséimből. Megvátok minden fölöslegestől. Az év végén hazahozom a leányomat is; betanítom a gazdaságba, melynek én leszek ezentúl a vezetője. Béla-nak megmondám, hogy a világ előtt ferjem marad; ha tetszik, ide is jöhet, adok neki szobát, ott benn ehetik, alhatik, ártalhat a kertben vagy egyebütt; de nekem nem lesz ferjem többé. Szíves lesz hát, tisztelt szomszéd ur, ezentúl szintén kerülni a házamat. Ha csak valami dolga nincs... Akkor senki előtt sem zárom el az ajtómat.

Szava elfutott a farkára szivárgó könnytől.

— De Zelma!

— Tekintetes asszony! Ez a címem.

— De hát mit tett? Az égrel kiáltá Mernyei.

Zelma fölnyitotta a zongora tetejét, mintegy jelezve, hogy már nem kívánja Oszkár társaságát. Reszkető hangon, de eltökélten felelé:

— Megmentettem a leányom becsületét.

Szilky János.

1. Nyitvány	Honvéd zenekar
2. Beethoven: Rómant. f. dur	Tomn Béla zenekar kísérettel
3. Major: Szonáta. Np. 53	Schwarzbach Flóra és Tomn Béla
4. a) D. Ambrósio: Szonáda	Tomn Béla zongorán/kíséri
b) Sarasate: Spanyol tánc	Schwarzbach Flóra
5. Tschajkovsky: Hegedű verseny	Tomn Béla zenekar kísérettel

A műsorba felvett szonáta Major Gyula legújabb, eddig még csak kéziratban megjelent műve. Jegyek kaphatók Knazovitzky Béla ur nádor-utcai üzletében. Külön meghívók nem lesznek.

— **Közigazgatási bizottsági ülés.** Széchényi Viktor gróf elnöklété alatt ma d. e. 10 órakor rendkívüli közigazgatási bizottsági ülés volt a városnál. Tárgya: Havranek József polgármester fegyelmi ügye volt. Vajda Géza főmérnök ugyanis kifogásolta, hogy a közzgyűlés jegyzőkönyvében nincs feltüntetve az, hogy a fegyelmet megelőző vizsgálat Havranek polgármester ellen megindítatott, a mennyiben Csöppentzky Mihály dr. kijelentette, hogy a polgármesternek a vizsgálat megindítására vonatkozó kérése után az ő indítványa tárgyalanná lett. A bizottság végül a következő megállapodásra jutott:

A polgármester kérelmére és a közzgyűlés átiratára a közigazgatási bizottság elrendeli a fegyelmet megelőző vizsgálatot és ennek vezetésével dr. Löwy Károly és Tóth Artur bizottsági tagokat bízza meg.

— **Beszély a Vörösmarty Körben.** A Vörösmarty Kör hushagyókedden sikerült táncestélyt rendezett, a melyen jelen voltak: Dr. Csáp Miklósné, dr. Eisenbart Károlyné, Eisenbart Manci, Fittler Béláné, Fittler Lujzika, Fittler Vilma, Gebhard Bódogné, Gebhard Irma, dr. Korniss Zoltánné, dr. Lehotzky Imréné, Lehotzky Viktuska, Lehotzky Marika, özv. Madarassy Istvánné, Madarassy Bözsike, dr. Réthy Józsefné, Réthy Irma, özv. dr. Rieder Gyuláné, Rieder Andris, Schady Sophée (Bécs), dr. Schlammadinger Jenőné, Vértessy Józsefné, Vértessy Méri, Vigyázó Imréné, Vigyázó Mici, Wenzel Józsefné, Wenzel Margit, Wenzel Vilma.

— **Március 15.** A székesfehérvári DV műhelyi dalegyet március 15-ének megünnepelését f. hó 21-én tartja a. Latzkovits-féle vendéglőben.

— **Uj javadalmi ügynökök.** A tegnapi tanácsülésen az üresedésben levő két javadalmi ügynöki állásra 37 pályázó közül Jáborek Nándort és Langmár Istvánt választották meg.

— **A Fejérmegyei Gazdasági Egyesület** március hó 11-én d. e. 10 órakor a Fejérmegyei Takarékpénztár tanácstermében igazgató választmányi ülést tart.

— **Népszövetség Bicskén.** A kath. népszövetségi mozgalom mind nagyobb hullámokat ver vármegyénkben is. A multkor a déli részen Alapon, most meg az északiin, Bicskén-bontottak lobogót. A megye északi részén régebb idő óta érlelődik az eszme, melyhez a vasárnapi népgyűlés alkalmával lelkesedéssel csatlakozott Bicske kath. népe. A népgyűlés lefolyásáról következő sorokban értesít bennünket tudósítónk.

A népgyűlést a község agilis plébánosa, Szarka Gyula nyitotta meg, melegen ajánlván hallgatónak az igazság ügyét. Majd Bíró János kath. tanító szözlött a kath. szervezkedés szükségességéről. — Formás gondolatokban gazdag beszéde általános tetszéssel találkozott.

Általános figyelem között emelkedett szözlásra Heller István, a Kath. Népszövetség központj fölúltára, aki közel másfél óras hatalmas, tüzes beszédben szözl a népszövetségről, s a ki-nök szavaira nem egyszer zajos tetszés nyílt meg. Csakugy szívták magukba bicskei magyarjaink az igazságot, amelyet ilyen gyönyörű formában még nem láttak előzők senki.

Sebestény József káplán indítványára a népgyűlés kimpöndölte a végleges megalakulást. Tiszteletbeli igazgató lett Szarka Gyula. Ügyvezető igazgató Bíró János. Csoportvezetők: Leber János, Schádli József, Kocsis József, ifj. Lanzerits Antal, Jely Mihály, Tolnai István és Pálly Gyula. A népgyűlés hatása alatt a tagok száma elérte a 200-at. A gyűlésen képviselve volt a csabádi helyicsoport is, ahol mint látszik szintén erős népszövetségi mozgalom indult meg. Gyűlés után sokak ajkáról hallották: „Kellott ez Bicskének!”

visza.) E nagy gondolkozónak szavaiból önként következik, hogy a ferde nevelésért mindig a szülői ház felelős. Hozzátehetjük azonban, hogy a szülők mulasztása nem mindig hanyagságból, hanem sok esetben tájékozatlanságból ered. Ugy állunk a rossz neveléssel, mint az elhanyagolt betegséggel. A kétségbeesett beteg gyakran már hiába fordul orvosához, mert nem gondoskodott idejében gyógyításáról, betegségének lehetőleg csírájában való elfojtásáról és mulasztása miatt egész életén át kénytelen szenvedni. Egészen így áll a dolog a rossz neveléssel, amely nem egyéb, mint az elhanyagolt gyermeki léleknek a betegsége. A kétségbeesett szülő megilletődve tapasztalja, hogy serdülő gyermeke sok keserűséget és fájdalmat okoz neki, félj legdrágább kincsét és mindent elkövet, hogy gyermeke megjavuljon. De a legtöbb esetben minden fáradozása hiábavaló, megévedt gyermekét már nem képes a jó utra téríteni, fényes bizonyosságú annak, hogy amit a természet nem sajátított el zsenge korában, mikor lelke a legfogékonyabb, azt hiába akarjuk belé- vorni serdültebb korában.

Gyakran hallani, hogy a gyermeket életének legelső évében még nem lehet nevelni, hogy pedáns, kicsinyes, sőt szivtelen dolog egészen kicsiny gyermeket a neveléssel gyötörni. Ezt az állítást, melyen tisztelt Hölgyeim és Uraim, határozottan kétségbe vonom. Mert hit mi is az a nevelés? Nem egyéb, mint szoktatás. S minél korábban kezdjük ezt a szoktatást, annál biztosabb eredményre számíthatunk. A gyermek életének már hatodik hónapjában a felmutatásnak tekintetéből, tagjelzéséből, szavából és hanghordozásából tudomást szerez arról, hogy komolyan szólunk-e hozzá vagy csak tréfáink vele, hogy meg vagyunk-e vele elégedve, vagy megfenyítjük őt. A nevelés már ekkor, a hatodik vagy hetedik hónapban kezdődhetik. De hat mire is szoktat- hatjuk a gyermeket életének első éveiben? Két dologra: engedelmességre és rendre. Az engedelmességre való szoktatást avval kezdődjük, hogy ne teljesítsük a gyermeknek minden kívánságát és ne legyezzessük szeszélyeit. Csak egy példával fogom ezt megvilágítani. Kis gyermekek, ha valami csillogó tárgyat: órát, ollót, kést, gyűrűt vagy poharat látnak az asztalon, rendszeren kap- kodnak utána s addig nem nyugosznak, amíg meg nem kapják a megkívánt tárgyat. A szülő persze teljesít kedvencének kívánságát egyszer, kétszer, többször s nem gondolja meg, hogy ez- zel elkenyézeti gyermekét, engedelmenné és aka- ratossá teszi, ami kitűnik abból, hogy valahány- szor hasonló dologt lát a gyermek, újból csak kapaszkodik utána, s ha eltávolított szeme elől a megkívánt tárgyat, elkezd sírni, éktelen lármát csap és mindaddig nem nyugszik, amíg a gyenge szülő újból ki nem elégíti szeszélyét. Hangsúlyo- zom: a gyenge szülő. Mert az előrelátó és bölcs szülőnek ilyenkor sikerül a gyermek figyelmét más irányba terelni. Csak így lehet az engedelmességre való szoktatást elkezdni s csak így lehet a gyermekkel már zsenge korában megér- tetni, hogy nem teljesíthető minden kívánság, hogy az élet nemcsak örömeiből, hanem nélkülözé- sekből is áll. Ha ezt a kis gyermek megérti, fel- nőtt korában nem fogja magát szerencsétlennek érezni és nem fogja vadolni a sorsát, ha egyik vagy másik kívánsága nem teljesül.

A másik dolog, amire a gyermeket életének első éveiben szoktathatjuk: a rend. Kis fárado- sággal könnyen elérhetjük, hogy a gyermek meg- kedvelje a rendet. Amikor a gyermek már tud járni, kívánjuk meg tőle, hogy előhurcolt játé- szereit: falovacskaikat, katonáit, babáit stb. minden alkalommal vigye vissza, ahova valók — eleinte természetesen a mi segítségünkkel — s ne enged- jük, hogy felnöttek kiszolgálják őt. Ha a gyer- mek játék közben rendetlenséget teremtett a so- bában, unszóljuk, hogy a rendet állítsa helyre önmaga. Hígyjék el nekem, melyen tisztelt Höl- gyeim és Uraim, ha ezt kétszer, háromszor meg- tesszük és nem vesztjük el a türelmünket, ne- gyedszer a gyermek már hajlandóságot fog mu- tatni a rend helyreállítására, s ha huzamosabb ideig szoktatjuk erre, néhány hónap múlva örö- mel fogja végezni a rend helyreállításának mű- nekjét. Az erény ismeret — mondotta Sokrates — vagyis a megismert erény megszázással és be- tanulással a lélek alkotórészévé, valóságos erénnyé válik. Azt nem tudhatjuk, hogy meddig jó a

szoktatást fokozni és nem mondhatjuk soha, hogy pl. most már engedelmis a gyermekünk, most már keddheljük a tisztellettudás, a becsületesítés, a szerénység, a kötelességtudás, a munkaszeretet és a többi erényekre való szoktatást. Nem lehet megállítani azt az időpontot, amikor ennek vagy annak az erénynek a gyakorlására való szoktatás kezdetét veheti s mindig baj, ha a ne- velésben megelégszünk valamivel, vagy ha ugy vélekedünk, hogy ráértünk még.

Kire hárulnak a gyermeknevelés első köte- lességei? Az anyára-e, vagy az apára? Kétség- kívül az anyára, mert hiszen az anya az, aki már a bölcsönél megkezdte gyermekének nevelését és az ő órában tölti el a gyermek első éveinek legnagyobb részét. Pestalozzi, a híres svájci pedagógus azt mondotta: „Az emberiség nevelé- sét az anyákra bízom.” E mondás igazságát igazolja a természet is, amely a gyenge és véd- telen gyermeket már a világba lépésekor az anyához fűzi, akinek szivébe a szeretetnek oly erejét plántálta, aminőre emberi szív. különben nem képes. Az anya és gyermeke közötti viszony az a termékeny talaj, amelyből az emberi lélek- nek legnemesebb virágai sarjadnak. Mindazok az érzelmek, amelyek az emberszeretet, a hála és bizalom alapjait szolgáltatnak, főleg abból a viszony- ból fakadnak, amely az anya és gyermeke között szövődik. Evvel azonban nincs az mondva, hogy az apa közreműködése a nevelésben nem szük- séges. Korántsem. Az embernek minden cseleke- detében, egy a nevelésben is, az észre és a szívre kell hallgatnia. Nos, melyen tisztelt Höl- gyeim és Uraim, a nevelésben, amely a szülőre nézve a legfenköltöb cselekedet, az atya tekinté- lyre az intező erő, amely hivatva van az ész és józan belátás elveit érvényesíteni, — míg az anya, akinek szíve hatalmasabb a szeretetben, mint az apáé, az érzelmi erőt képviseli. A sike- res nevelés csak a két erő harmonikus összmű- ködéseként lehet eredménye. Kiemelem: harmoni- kus összműködésének. Mert nincs annál áldalla- nobb állapot, mint az, mikor a szülők között eltérnek a nézetek a nevelés kérdéseiben. Az ilyen ellentétek annyira kiélesedhetnek, hogy a gyermek szem és fülünre lesz a családi perpat- varnak, ami egyszersmindenkorra kizárja a jó nevelést. A sikeres nevelésnek tehát elengedhe- tetlen feltétele a családi béke. Ha bármi is meg- zavarja ezt a békét, vagyha tán a házastársak elszakadnak egymástól — amitől a jó Isten óvjon minden gyermeket — sikeres nevelésről már nem lehet szó. Mert egyedül a szülő van hivatva és egyedül csak ő képes gyermekét igazán jól ne- velni, ha megvan hozzá a kellő intelligenciája. Soha jóvá nem tehető hibát követ el az olyan szülő, aki nem maga neveli gyermekét, hanem rokonokra, nagyszülőkre, bácsikra, nénikre, vagy ami a legrosszabb, nevelőnőkre vagy cselédekre bizza gyermekének nevelését. Ha a házastársak elválnak, ami a mai hipermodern korban, sajnos, gyakran szokott előfordulni, mindig az ártatlan gyermek szenvednek legtöbbet; azért, ha az Isten színe előtt tett-hűséget esküt nem tartja vissza a kétségbeesett hitvest attól, hogy családi tűzhelyét el ne hagyja, úgy gondoljon ártatlan gyermekére, gondoljon azokra viszontgá- ságra, melyeknek minden szülőjétől megfosztott gyermek ki van téve és ne feleddj, hogy Isten rendelkezése szerint a házastársak együtt és vál- vetve kötelesek gyermekeik boldogságán fárado- zni. Ha a válás elkerülhetetlen, amit erkölcsi szempontból nem lehet eléggé kárthatatni, a gyermekek mindenkor anyjuknak a gondozására legyenek bizva.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZ.

Szerda, március 4.

Goldstein Számi. Megszoktuk már, hogy a főváros nagy reklámdobbal hirdetik szinpadí hő- sei, non plus ultra művészei és művésznői és énekesei nálunk csüörtörtököt mondanak. Ott — persze csak az újságok szerint — diadalszekeré elé van fogva az egész főváros hangulata s mi, mikor izgatott várakozás után megtapasztaljuk, azt vesszük észre, hogy rutul be vagyunk csapva. Biz ez sajnos! a publikumra is, a szinigazgatóra

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.

is, meg a művészre nézve is sajnos dolog. Saj- nos volt tegnap Gyöngyi Izsó nézve is, a ki valóban megérdemelte volna, hogy játékát zsufolt ház nézze, élvezze és tapsolja. Legalább a szin- ház törzslátogatóinak illet volna ott lenni, hiszen Gyöngyi is von ünsere -Lajt! Mi a játékát bíral- juk és készséggel elismerjük, hogy a zsidó szerep kialakításában, annak municiozus kidolgozásában Gyöngyi valóban mester. Nem tuloz, játéka sehol- sem riktó, hanem annál természetesebb, illetőleg törőlmészett. Tudjuk, hogy a darab egész ten- denciája a meg hibáiban is diadalmas zsidóság népszerűségének utcsinalása s Gyöngyi mindezt művészi öntudatossággal érte el. A szükkörü közösség hangosan kacagott s lesve várta Gyöngyi minden megjelenését. Pedig mellette leánya is bebizonyította, hogy nem tehetség nélkül lépett a világot jelentő deszkákra. Éneke nagyon ked- ves volt s a Gyöngyivel párosan lejtett táncai remekül sikerültek. Reméljük, hogy a mai estei, Gyöngyi második fellépésében, a Sabin nők el- rablásában (vigjáték) sokkal többen fogják hono- rálni művészi játékát. Déri, Holczi; persze — mint rendesen — szintén megállták helyüket.

Szerkesztői üzenetek.

NK. Sztojanovits kérdezett s a Kör énekkara által most már ismételtlen s oly szépen előadott szerenájának szövege a következő:

Álom-kerül, pihenai nem tudok — Képzetelemben arcoskád forog — Jöjj és tekints ki ablakodon angyalom — Szivem dobbanásait hallgasd meg fálon. — Tekints ki, tekints ki, kincs — Az én szerelmeknek párja nincs. — Ál- modból ébredj te drága kincs! — Álmodból ébredj! jöjj és ölelj! Jöjj és ölelj!

Zongorára leteve Rózsavölgyinél (Budapest, Kristóf- tér) kapható. A szóban levő elmaradása ugyebár betegség miatt történt? Levél egyébként mindent megmagyaráz.

Valódi brünni szövetek

• az 1908. évi tavaszi és nyári időnyere.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3-10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
teljes térdruhá- hoz (kabát, nad- rás és mellény)	1 szelvény 12 korona
előzöldé, csak	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvény felele szalonarukát 20. — K. fél, szünetig felöltözésed, turiszlódent, szelen- lamangant stb. stb. gyári árakon küld a mint meg- bízható és szolid cég mindenütt ismert meg- gyári-raktár.

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a megvásároló élvez, ha szövetségességet kötvelen Siegel-Imhof cé- gnel, a gyári piacra rendel meg, igen jelentékeny. Szabot, legelőcsöb árak. Örömi választék. Minidat, Higyluies, iszolgálat, meg a legkisebb rendelésnél is, teljesen irisi árak.

Műtrágya!!!

a legjobb és a legjutá- nyosabb áron kapható a

helybeli keresztény fo- gyasztási szövetkezet

fő- és fióküzletében.

Főüzlet: Szögyeny-utca 1.

Fióküzlet: Zámoly-utca 33.